

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 4 października 2018 r. (...) spółka akcyjna w W. wniósł przeciwko P. G. o zapłatę kwoty 8457,34 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 15 maja 2018 r. oraz o zwrot kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu, powód wskazał, iż dnia 28 października 2013 r. pozwana zawarła z poprzednikiem prawnym powoda, (...) spółką akcyjną we W. umowę o kredyt w rachunku bieżącym nr (...) do kwoty 50 000 zł, w ramach prowadzonej przez pozwaną działalności gospodarczej pod firmą (...) w G., której zabezpieczeniem jest własny weksel in blanco. Wobec nieuiszczenia przez pozwaną wymagalnych rat, powód wypowiedział umowę kredytu, wypełniając również weksel in blanco, zgodnie z deklaracją wekslową na sumę odpowiadającą wysokości zadłużenia tj. na kwotę 8457,34 zł. Pismem z dnia 25 kwietnia 2018 r. powód wezwał pozwaną do wykupu weksla, informując o wysokości zadłużenia. Wezwanie do zapłaty pozostało bez odpowiedzi.

Nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 3 grudnia 2018 r. Sąd orzekł zgodnie z zadaniem pozwu.

W dniu 30 stycznia 2018 r. P. G. wniosła zarzuty od ww. nakazu zapłaty, zaskarżając go w całości, wnosząc o jego uchylenie oraz zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu zarzutów pozwana zaprzeczyła twierdzeniom strony powodowej wskazując na niewykazanie roszczenia co do zasady jak i co do wysokości, podnosząc niespełnienie się warunków przewidzianych w deklaracji wekslowej. Nadto pozwana podniosła zarzut przedawnienia roszczenia. Dochodzona przez powoda kwota została uiszczona przez pozwaną w dniu 2 lipca 2015 r. w łącznej kwocie 11 930 zł, która to kwota została wskazana przez powoda w toku negocjacji prowadzonych przez pozwaną mających na celu całkowitą spłatę zobowiązania, jednakże mimo prób wyjaśnienia sytuacji powód pozostał bierny na kierowane przez pozwaną pisma w odpowiedzi na wezwanie do zapłaty.

W odpowiedzi na zarzuty, w piśmie z dnia 27 lutego 2019 r. powód oświadczył o cofnięciu pozwu w całości bez zrzeczenia się roszczenia, na co w piśmie z dnia 8 kwietnia 2019 r. pozwana nie wyraziła zgody.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Dnia 28 października 2013 r. (...) spółka akcyjna we W. zawarł z P. G. umowę kredytu w rachunku bieżącym nr (...) na kwotę do 50 000 zł na finansowanie bieżącej działalności gospodarczej pozwanej, na okres od dnia 28 października 2013 r. do dnia 27 października 2014 r. Zabezpieczeniem kredytu był weksel własny In blanco wraz z deklaracją wekslową. Zgodnie z nią bank ma prawo wypełnić weksel w każdym czasie w przypadku niedotrzymania umownych terminów spłaty kredytu zaciągniętego na podstawie umowy kredytowej na sumy odpowiadające aktualnym roszczeniom banku (...).

Dowód:

- umowa o kredyt nr (...), k. 8-10;
- deklaracja wystawcy weksla k. 6;

Dnia 2 lipca 2015 r. pozwana dokonała wpłaty na rzecz powoda kwoty 11 930 zł tytułem spłaty całkowitej wszelkich zobowiązań.

Dowód:

- potwierdzenie wpłaty z dnia 2 lipca 2015 r. k. 39;

Pismem z dnia 29 czerwca 2016 r. pełnomocnik powoda, wezwał pozwaną do zapłaty w terminie 5 dni kwoty 17 742,48 zł.

Dowód:

- wezwanie do zapłaty z dnia 29 czerwca 2016 r. k. 7;

Pismem z dnia 4 lipca 2016 r. pełnomocnik powódki zwrócił się do powoda o nadesłanie rozliczenia umowy kredytowej nr (...) z wyszczególnieniem jaka kwota została przez pozwaną wypłacona, jaka została zablokowana a także jaka część została spłacona bądź to w formie rat, bądź jako obowiązek naprawienia szkody. Nadto o wskazanie jaką kwotę powód otrzymał z tytułu wypłaty gwarancji bankowej.

Dowód:

- pismo z dnia 4 lipca 2016 r. k. 41;

Pismem z dnia 16 września 2016 r. pełnomocnik pozwanej ponownie zwrócił się do powoda jak w piśmie z dnia 4 lipca 2016 r.

Pismo pozostało bez odpowiedzi.

Dowód:

- pismo z dnia 16 września 2016 r. k. 40;

Pismem z dnia 25 kwietnia 2018 r. pełnomocnik powoda wezwał pozwaną do wykupu weksla poprzez zapłatę łącznej kwoty 8457,37 zł do dnia 17 maja 2018 r., na którą składały się kwoty 6072,19 zł tytułem przeterminowanego kapitału, 45,57 zł tytułem przeterminowanych odsetek, 2302,08 zł tytułem odsetek karnych oraz 37,50zł tytułem dotychczas poniesionych kosztów.

Tego samego dnia powód wypełnił weksel In blanco poprzez wpisanie kwoty 8457,34 zł, z datą płatności na dzień 17 maja 2018 r.

Powód:

- wezwanie do wykupu weksla k. 11;

- potwierdzenie nadania k. 12-13;

- kopia weksla potwierdzona za zgodność k. 15;

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Powód dochodził roszczenia z weksla wystawionego przez pozwanego, jako weksel in blanco na zabezpieczenie roszczeń z umowy stron, a następnie wypełnionego przez powoda.

W przedmiotowej sprawie powód dochodził roszczenia z weksla, którego podstawą wypełnienia były postanowienia umowy. Weksel wypełniony został na skutek skierowania do pozwanego wezwania do wykupu weksla.

Weksel niniejszy jest wekslem własnym, do którego stosuje się przepisy ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 roku Prawo wekslowe (Dz.U. z 11 maja 1936 roku, Nr 37, poz. 282) — Tytułu II, Do weksli własnych stosuje się przepisy o wekslu trasowanym — w tym przepisy dotyczące jego zapłaty — art. 103 ustawy.

Zgodnie z treścią art. 48 ustawy posiadacz weksłu może żądać od zobowiązanego niezapłaconej sumy wekslowej, odsetek ustawowych od dnia płatności i innych kosztów wymienionych w przepisie. Zasada ta odnosi się także do wystawcy weksła własnego (orzeczenie SN z dnia 15 marca 1933 i\, I C 1977/34, Z. O.. SN 1935, poz. 433).

W niniejszej sprawie sporne było wystawienie weksła i jego treść, kwestionowana przez pozwaną, która podnosiła zarzut spełnienia świadczenia, nie wykazania roszczenia co do wysokości jak również zarzut przedawnienia roszczenia.

Przechodząc do okoliczności faktycznych w sprawie nie było sporne, że w sprawie strony obowiązywała umowa kredytu z dnia 28 października 2013 roku.

Dnia 2 lipca 2015 r. pozwana uiszcila na rzecz powoda kwotę 11 930 zł wpisując w tytule „spłata całkowita wszelkich zobowiązań”, mimo tego pismem z dnia 29 czerwca 2016 r. powód wezwał pozwaną do zapłaty kwoty 17 742,48 zł w terminie 5 dni, a następnie pismem z dnia 25 kwietnia 2018 r. wezwał pozwaną do wykupu weksła dochodząc łącznej kwoty 8457,34 zł, wypełniając jednocześnie weksel. Nadto bez odpowiedzi pozostały pisma pełnomocnika pozwanej z dnia 4 lipca i 16 września 2016 r.

O wekslu in blanco stanowi art. 10 ustawy wskazując, na weksel niezupełny w chwili wystawienia. Zawiera on jednak już zobowiązanie wekslowe, bowiem wystawca lub akceptant złożyli na nim swoje podpisy właśnie w zamiarze zaciągnięcia zobowiązania wekslowego. Z chwilą uzupełnienia weksła in blanco zgodnie z wolą wystawcy lub akceptanta i w sposób nadający mu cechy weksła własnego staje się on wekslem. Jednakże zobowiązanie z poprawnie uzupełnionego weksła istnieje od chwili złożenia na nim podpisu a nie dopiero od chwili uzupełnienia weksła (por. wyrok SN z dnia 4 czerwca 2003 r., I CKN 434/01, LEX nr 137623; postanowienie SA w Poznaniu z 14 listopada 2003 r., II AKz 835/03, Wokanda 2004, nr 5, s. 43). Pomimo to, dopóki weksel in blanco nie zostanie uzupełniony w sposób nadający mu cechy weksła, osoby podpisane na wekslu in blanco nie mogą być traktowane jako zobowiązane wekslowo (por. wyrok SN z dnia 20 listopada 1930 r., Rw. III 1445/30, PS 1931, poz. 486). Jeżeli weksel in blanco zostanie uzupełniony niezgodnie z art. 1 i 2 albo 101 i 102, wówczas taki weksel będzie nieważny i osoby na wekslu podpisane nie są tym samym dłużnikami wekslowymi. Taka sytuacja nie miała miejsca w niniejszej sprawie — weksel został wypełniony prawidłowo i jest wekslem ważnym.

Weksel in blanco wystawiany jest zazwyczaj jako zabezpieczenie - termin płatności weksła nie musi pokrywać się z terminem płatności zobowiązania. Zazwyczaj jest to termin późniejszy (tak też SN w orzeczeniu z dnia 3 listopada 1933 r., III C 21/33, Z. O.. SN 1934, poz. 351; z dnia 13 września 1937 r., II C 648/37, RPEiS 1938, z. 1, s. 157). W związku z tym termin płatności weksła nie jest znany w dniu podpisywania weksła. Dopóki taki weksel, bez wypełnionego terminu płatności, znajduje się w rękach wierzyciela, jest on traktowany jako weksel niezupełny (orzeczenia SN z dnia 25 kwietnia 1934 r., II C 125/34, (...) 1934, poz. 1282; z dnia 6 października 1938 r., I C 286/37, RPEiS 1939, z. 2, s. 416). Powód uzupełniając weksel wpisał datę płatności, wzywając pozwaną jednocześnie do jego wykupu.

W zakresie charakteru prawnego deklaracji wekslowej, Sad Rejonowy odwołuje się do piśmiennictwa prawniczego (I. H. Prawo wekslowe i czekowe. Praktyczny komentarz, Lex 2011). Z chwilą wystawienia weksła in blanco i wręczenia go wierzycielowi następuje zawarcie porozumienia między wystawcą weksła lub akceptantem, a osobą, której ten weksel zostaje wręczony określające sposób jego uzupełnienia. Porozumienie takie jest umową zawieraną pomiędzy odbiorcą weksła a wystawcą weksła lub akceptantem, do której stosuje się przepisy kodeksu cywilnego. Porozumienie podlega regułom interpretacyjnym oświadczeń woli wyrażonym w art. 65 k.c. (por. wyroki SN: z dnia 28 maja 1998 r., II CKN 531/97, OSN 1999, nr 1, poz. 13 oraz z dnia 17 czerwca 1999 r., I CKN 51/98, OSN 2000, nr 2, poz. 27). Ponieważ porozumienie jest umową, musi określać wzajemne prawa i obowiązki stron umowy. Prawo wekslowe nie określa, jaka powinna być jego treść. Ma więc zastosowanie ogólna zasada wyrażona w art. 353¹ k.c., zgodnie z którą strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego. Skoro w art. 10 zawarte jest stwierdzenie o uzupełnieniu weksła in blanco niezgodnie z zawartym porozumieniem, w deklaracji powinien być wskazany zakres uprawnień wierzyciela do uzupełnienia weksła in blanco. W szczególności i przede wszystkim

należy bardzo precyzyjnie określić przypadki, w których weksel in blanco może zostać uzupełniony, co ważne w innych sytuacjach niż wskazane w deklaracji weksel nie będzie mógł być wypełniony.

W rozpoznawanej sprawie zgodnie z porozumieniem wekslowym bank miał prawo wypełnić weksel w każdym czasie w przypadku niedotrzymania umownych terminów spłaty kredytu zaciągniętego na podstawie umowy kredytowej na sumy odpowiadające aktualnym roszczeniom banku (...).

Zarzut, że weksel został wręczony jako gwarancyjny lub kaucyjny może być przez wystawcę podnoszony tylko wówczas, gdy weksel nie został puszczony w obieg. Ciężar dowodu zawarcia umowy regulującej sposób wypełnienia weksla oraz wypełnienia weksla niezgodnie z umową ciąży na wekslowo zobowiązanym (por. orzeczenia SN z dnia 24 lutego 1928 r., I C 2161/27, Z. O.. SN 1928, poz. 40; z dnia 12 stycznia 1934 r., C 2217/33, (...) 1935, s. 207). Skutecznie podniesiony zarzut wypełnienia weksla in blanco niezgodnie z zawartym porozumieniem, nie powoduje nieważności weksla, jak też nie uchyla w każdym przypadku w całości zobowiązania wekslowego wystawcy, lecz je jedynie ogranicza bądź modyfikuje. Dłużnik będzie odpowiadał, ale wyłącznie w takich granicach, jakie odpowiadają jego woli. W razie naruszenia upoważnienia do uzupełnienia weksla in blanco przez wpisanie wyższej sumy od kwoty wierzytelności, dla której zabezpieczenia weksel in blanco został wręczony, osoba na nim podpisana staje się zobowiązana wekslowo w granicach, w jakich tekst weksla jest zgodny z upoważnieniem. (por. wyrok SN z dnia 22 czerwca 2006 r., V CSK 70/06, OSN 2007, nr 4, poz. 59). Jak wynika z przedłożonej deklaracji wekslowej, powód mógł wypełnić weksel w każdym czasie w przypadku niedotrzymania umownych terminów spłaty kredytu zaciągniętego przez pozwaną na sumy odpowiadające aktualnym roszczeniom powoda na podstawie ksiąg bankowych powoda. Spłata kredytu nastąpić miała do dnia 27 października 2014 r., jednakże jak wynika z treści zarzutów, pozwana prowadziła negocjacje z powodem, celem ustalenia wysokości zadłużenia i jego spłaty, czego dokonała dnia 2 lipca 2015 r. wpisując w tytule płatności „spłata całkowita wszelkich zobowiązań”. Wskazanej okoliczności powód nie zaprzeczył, zaś w odpowiedzi na zarzuty oświadczył o cofnięciu pozwu bez zrzeczenia się roszczenia, na co pozwana nie wyraziła zgody. Dodatkowo wypełnienie weksla możliwe było na sumy odpowiadające aktualnym roszczeniom banku. Pozwana wykazała, że zapłaciła „wszelkie zobowiązania”, dołączyła też korespondencję kierowaną do banku gdzie wypytywała czy i istnieje dług i w jakiej wysokości – pisma na które bank nie odpowiedział. To dało podstawę do przyjęcia, że zadłużenie kredytowe nie istnieje, a weksel został wypełniony niezgodnie z deklaracją wekslową, tj. jest w sytuacji braku zadłużenia.

Marginalnie zarzut pozwanej dotyczący przedawnienia roszczenia w ocenie Sądu – w przypadku istnienia zobowiązania – też jest uzasadniony. Zgodnie z art. 118 k.c. jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi sześć lat, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej - trzy lata. Jednakże koniec terminu przedawnienia przypada na ostatni dzień roku kalendarzowego, chyba że termin przedawnienia jest krótszy niż dwa lata. Termin spełnienia zobowiązania wynikający z umowy kredytu został oznaczony do dnia 27 października 2014 r., zaś kredyt został udzielony w celu finansowania bieżącej działalności gospodarczej pozwanej. Mając powyższe na uwadze zastosowanie znajduje trzy letni okres przedawnienia, który w niniejszej sprawie upływał dnia 27 października 2017 r., pozew złożono dnia 28 września 2018 r., a więc po upływie terminu przedawnienia.

Zobowiązanie wekslowe więc nie istnieje, pozwana nie kwestionowała zawarcia umowy kredytowej, kwestionując jednakże wysokość i zasadność objętej pozwem kwoty. Wobec nie przedłożenia dokumentów będących podstawą wypełnienia weksla zgodnie z przedłożoną deklaracją wekslową, biernej postawy powoda oraz wobec przedawnienia roszczenia, powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Wobec treści art. 10 ustawy mówiącej o zarzucie wypełnienia weksla niezgodnie z porozumieniem ciężar dowodu w tym zakresie ciążył na pozwanym. Zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 21 października 2010 r. (IV CSK 109/10) w postępowaniu nakazowym, w początkowej fazie zainicjowanej wniesieniem zarzutów od nakazu zapłaty, dochodzi do przerzucenia ciężaru dowodu na stronę pozwaną, wobec czego to na pozwanej spoczywa ciężar wykazania, iż doszło do wypełnienia weksla z naruszeniem postanowień deklaracji wekslowej, czemu w rozpoznawanym przypadku pozwana sprostała.

Biorąc powyższe pod uwagę punkcie I wyroku, sąd w myśl art. 496 k.p.c. uchylił w całości nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 3 grudnia 2018 r. i powództwo oddalił.

O kosztach orzeczono na zasadzie art. 98 k.p.c. powód przegrał sprawę a na koszty poniesione przez pozwanego zaliczyć należało koszt wynagrodzenia pełnomocnika pozwanego - radcy prawnego zgodnie z § 2 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych z dnia 22 października 2015 r. (tj. z dnia 3 stycznia 2018 r. (Dz.U. z 2018 r. poz. 265) w wysokości 1800 zł oraz opłatę od zarzutów w kwocie 225 zł.

ZARZĄDZENIE

1. (...)
2. (...)
3. (...)